

HB/

21. august 2024

Energidepartementet

Høringssvar til støtteordning for flytende havvind i Vestavind B og Vestavind F

Fiskebåt er arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for den havgående fiskeflåten, og i det følgende kommer våre kommentarer til høring av støtteordning for flytende havvind i Vestavind B og Vestavind F.

Betydningen av norsk fiskerinæring

Norge ønsker en storsatsing på flytende havvind, og områdene Vestavind B og Vestavind F planlegges for slik teknologi. Flytende havvind åpner for utbygging i dypere havområder, som har mindre potensiale for konflikt med andre næringer eller interesser til havs, herunder fiskeri.

Fiskerinæringen er en stor og viktig næring for Norge. Den har gått fra å være subsidiert, til å bli en lønnsom og attraktiv næring for kysten. Næringen sikrer bosetting og lønnsomme arbeidsplasser langs kysten, og bidrar til positiv samfunns- og næringsutvikling i distriktene. Fiskeflåten spiller også en markant rolle for verdiskapningen i verfts- og utstyrleverandørindustrien.

Aktiviteten fra den norske fiskeflåten har historisk lagt grunnlag for at Norge i dag råder over viktige naturressurser både over og under havbunnen. Aktiviteten fra den havgående flåten sikrer i dag også legitimitet for norsk suverenitet og råderett i nordområdene våre.

Regjeringen har på grunnlag av dette bestemt at norsk havvindsatsing skal skje i sameksistens med fiskerinæringen. Fiskebåt mener at sameksistens vil bli krevende uten flytende havvind, ettersom områdene egnet for bunnfast teknologi har et betydelig større konfliktpotensial og det er få egnede områder å velge mellom.

Forutsetninger for statsstøtte

Som det fremgår av høringsnotatet, vil flytende havvind kreve omfattende statsstøtte dersom det skal realiseres. Regjeringen og næringen selv mener at kostnadene kommer til å reduseres over tid, gjennom skalering og læring. Samtidig er det usikkerhet og uenighet blant fagmiljøene om og eventuelt når flytende havvind blir en lønnsom næring i Norge.

Fiskebåt mener at dersom Regjeringen og den norske stat velger å støtte en utbygging av flytende havvind, må i alle fall to helt sentrale og vesentlige forutsetninger ligge til grunn. For det første må slik støtte ikke bidra til at det ødelegges for en allerede lønnsom og bærekraftig næring som høster og leverer sunn mat med lavt klimaavtrykk, ved å fortrenge fiskerne fra sine områder eller påvirke økosystemene og bestandene fiskerne er avhengig av på en negativ måte.

For det andre må en støtte være betinget av at næringen bidrar vesentlig med å redusere de globale klimagassutslippene – en utfordring den norske fiskeflåten også er opptatt av. Fiskebåt støtter derfor Regjeringens krav om å synliggjøre antall tonn CO₂-ekvivalenter unngåtte utslipp, og samtidig estimere fremtidige klimagassutslipp fra de enkelte prosjekter innen flytende havvind.

Fiskebåt har tidligere gitt innspill om dette, og mener det er viktig at Regjeringen følger opp med klare forventninger til prosjektenes klimaregnskap. Vi forutsetter at de beregninger og metoder som velges vil gi et så reelt, fullverdig og troverdig bilde som mulig for både reduserte og nye utslipp. Vi støtter at Regjeringen bestemmer beregningsmetode, for å sikre legitimitet til resultatet og et likt sammenligningsgrunnlag mellom aktørene og prosjektene. Fiskebåt er imidlertid skeptisk til at beregningen skal begrenses til de ti første årene, og mener det kan svekke troverdigheten til resultatet. Vi kan heller ikke se at dette er begrunnet i høringsnotatet.

Beregningene må ifølge Fiskebåt søke å omfatte både direkte og indirekte utslipp. Flere av våre medlemmer i den havgående fiskeflåten opplever allerede mye fartøy- og vedlikeholds virksomhet ved Hywind Tampens 11 vindturbiner. Fiskebåt mener at denne omfattende aktiviteten etter driftsstart må overvåkes og inkorporeres i totalbudsjettet. Dette har blant annet vært omtalt i forskningsartikkelen «*Life cycle assessment of floating offshore wind farms: An evaluation of operation and maintenance*» fra 2022, som bekrefter at drifts- og vedlikeholdsaktiviteten knyttet til flytende havvindanlegg har en signifikant miljø- og utslippspåvirkning på prosjektene¹.

Dersom prosjekter vil medføre økte utslipp fra andre sektorer, for eksempel fra fiskerinæringen, må også dette forsøkes synliggjort og føres inn i beregningene. Synliggjøring av dette vil kunne vise hvor viktig det er å unngå utbygging i viktige fiskeområder, samt å etablere avbøtende tiltak som for eksempel ferdselskorridorer gjennom anleggene for å hindre at fiskeflåten må gå betydelig omveger mellom fiskefeltene eller på veg til land.

Alt dette spiller inn på prosjektenes klimaregnskap, som igjen har betydning for næringens legitimitet og støtte utad.

Andre innspill

I høringsnotatet foreslås det at konkurranse om statsstøtte skal komme på et senere tidspunkt og organiseres som en monetær auksjon. Fiskebåt mener at Regjeringen må sikre at en slik monetær auksjon ikke medfører negative konsekvenser for sameksistensen med fiskerinæringen, samt hensynet til miljø og økosystemer, ved at aktøren som vinner auksjonen har presset prisen så langt at de ikke har tilstrekkelige midler til å prioritere dette. Dersom man ikke finner mekanismer som sikrer dette, mener Fiskebåt at Regjeringen må vurdere andre auksjonsløsninger.

Fiskebåt forventer at Regjeringen stiller vilkår som forplikter aktørene til å følge opp de kvalitative kriteriene fra første konkurranseunde i forbindelse med en eventuell avtale om statsstøtte. En slik vilkårsstillelse blir viktig for å sikre en rettferdig auksjon og en bærekraftig utbygging med reell sameksistens. Dette må Regjeringen være tydelig på i forkant av auksjonen, for å gi aktørene forutsigbarhet og med det sikre prosjektgjennomføring.

Avslutningsvis anmodes Regjeringen om å stille krav til aktørene som tildeles støtte at de må innhente fortløpende kunnskap og miljødata fra området, og at slik informasjon må bli offentlig tilgjengelig. Det bør også foreligge en form for finansiell sikkerhet eller garanti som sikrer opprydding ved endt drift eller levetid for vindkraftanlegget som vilkår for statsstøtte.

Slik kravstillelse kan bli helt avgjørende dersom man vil oppnå sameksistens og en utbygging som ikke går på bekostning av fiskeriene, bestandene og økosystemene våre. Fiskebåt oppfatter at Regjeringen i stor grad er enig i dette, og vi forventer derfor at det følges opp med strenge og tydelige krav til fremtidige utbyggere av flytende havvind i våre norske farvann.

Vennlig hilsen
FISKEBÅT

Audun Maråk

Hanna Bauge

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet
Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet
Norges Fiskarlag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.

ⁱ ScienceDirect – Applied Energy, Volume 307, February 2022, 118067:
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0306261921013520>